

STANOWISKO FUNDACJI GREEN REV INSTITUTE

w przedmiocie:

projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności (Dz. U. z 2020 r. poz. 1645)

**(nr UD133 w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów;
dalej także jako „Projekt”)**

W związku z przedłożoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi inicjatywą legislacyjną dotyczącą wprowadzenia zmian w ustawie o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności¹ (*“u.p.m.ż.”*; *“Ustawa”*) koncentrującą się przede wszystkim wokół definicji legalnej terminów *“marnowanie żywności”*, *“sprzedawca żywności”*, konstrukcji umowy nieodpłatnego przekazywania organizacji pozarządowej żywności nieprzeznaczonej do sprzedaży oraz sankcjach związanych z nieprzestrzeganiem postanowień Ustawy, dążącą do dalszego ograniczania marnowania żywności oraz doprecyzowania obowiązujących już w tym zakresie regulacji² (*“Projekt”*), jako Green REV Institute, operator koalicji Future Food 4 Climate (*“Fundacja”*, *“REV”*) niniejszym zwracamy się z apelem o uwzględnienie zmian w obrębie tej ustawy postulowanych przez Fundację.

Powyższe umożliwi przejawienie przez Polskę własnej, a zarazem pozytywnej i koniecznej, inicjatywy w zakresie budowy zrównoważonego systemu żywnościowego na poziomie europejskim. Co istotne, Fundacja żywi głębokie przekonanie, że wdrożenie zmian postulowanych przez Green REV Institute doprowadzi do jeszcze dalej idącego ograniczenia

¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54).

² Projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności (Dz. U. z 2020 r. poz. 1645) (nr UD133 w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12390107/katalog/13085095#13085095>; dostęp: 29 października 2024 r.

marnowania żywności w Polsce, jako że wyposaży osoby obywatelskie w narzędzia konieczne do urzeczywistniania rzeczowej idei.

Zasadniczym zamierzeniem Projektu pozostaje: *“ograniczenie zjawiska marnowania żywności oraz doprecyzowanie obowiązujących przepisów”*³.

W konsekwencji, Projekt zakłada modyfikację definicji zjawiska “marnowania żywności” oraz “sprzedawcy żywności”, w taki sposób, że:

1. przez “marnowanie żywności” rozumieć należy: *“wycofywanie z etapu dystrybucji żywności, która spełnia lub spełniała wymogi prawa żywnościowego, w tym określone w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.1) – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), zwanym dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”,*

natomiast

2. przez “sprzedawcę żywności” rozumieć należy: *“podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze, o którym mowa w art. 3 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, w zakresie sprzedaży żywności w jednostce handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, 471, 782, 1086 i 1378) powyżej 250 m²”, eliminując tym samym kryterium wartościowe przychodów ze sprzedaży żywności.*

Projekt modyfikuje również dotychczasową regulację związaną z obowiązkiem zawarcia umowy nieodpłatnego przekazywania organizacji pozarządowej żywności nieprzeznaczonej do sprzedaży, dodając do art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności ust. 4 i 5, stosownie do których:

³ <https://legislacja.gov.pl/docs//2/12390107/13085095/13085096/dokument685576.pdf>; s. 1, dostęp: 29 października 2024 r.

„4. Umowę, o której mowa w ust. 1, zawieraną na następny rok kalendarzowy sprzedawca żywności jest obowiązany zawrzeć do dnia 31 grudnia danego roku.

5. Sprzedawca żywności jest obowiązany objąć umową, o której mowa w ust. 1, wszystkie jednostki handlu, o których mowa w art. 2 pkt 3, które prowadzi. W tym celu może również zawrzeć więcej niż jedną umowę, o której mowa w ust. 1”.

Niezależnie od powyższego Projekt zakłada także nowelizację:

1. Art. 4 ust. 1 u.p.m.ż., który w nowym brzmieniu stanowi, że: *“Sprzedawca żywności jest obowiązany do prowadzenia w każdej jednostce handlu, o której mowa w art. 2 pkt 3, którą prowadzi, kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania żywnością oraz przeciwdziałania marnowaniu żywności co najmniej raz w roku przez co najmniej dwa kolejne tygodnie, w każdym dniu działalności jednostki handlu”;*
2. Art. 4 ust. 3 u.p.m.ż., który ma zostać uchylony;
3. Art. 5 ust. 3 u.p.m.ż. podnoszącego opłatę za marnowanie żywności z 0,1 do 0,5 zł za 1 kg marnowanej żywności;
4. Art. 5 ust. 5 u.p.m.ż., który w nowym brzmieniu stanowi, że: *“Opłatę pomniejsza się o koszty transportu i dystrybucji żywności poniesione przez sprzedawcę żywności w związku z wykonaniem umowy, o której mowa w art. 3 ust. 1”;*
5. Art. 5 ust. 5a u.p.m.ż., który został dodany do Ustawy, a który stanowi, że: *“Pomniejszenie opłaty o koszty, o którym mowa w ust. 4 i 5, nie może być wyższe niż 20% wysokości opłaty obliczonej na podstawie ust. 2”;*
6. Art. 5 ust. 11 u.p.m.ż., który zostanie dodany do Ustawy, a który stanowi, że: *“Sprzedawca żywności prowadzi miesięczną ewidencję żywności przekazanej poszczególnym organizacjom pozarządowym oraz miesięczną ewidencję marnowanej żywności ze wskazaniem rodzaju i ilości marnowanej żywności w odniesieniu do każdej*

- jednostki handlu, o której mowa w art. 2 pkt 3, prowadzonej przez tego sprzedawcę żywności”;*
7. Art. 9 ust. 1 u.p.m.ż., który w nowym brzmieniu stanowi, że: *“Kto, wbrew obowiązkowi określönemu w art. 7 ust. 2 i art. 8 ust. 1, nie składa sprawozdania albo nie składa go w terminie, podlega karze grzywny”;*
 8. Art. 10 ust. 2 u.p.m.ż., który ma zostać uchylony;
 9. Art. 10 a u.p.m.ż., który zostanie dodany do Ustawy, a który stanowi, że: *“Kto, wbrew obowiązkowi określönemu w art. 4 ust. 1, nie prowadzi kampanii edukacyjno-informacyjnych, podlega karze pieniężnej w wysokości 5 000 zł.”*
 10. Art. 11 ust. 1 u.p.m.ż., podnoszącego karę pieniężną za nieuiszczenie opłaty za marnowanie żywności z 10.000 zł do 15.000 zł.

Tak zakreślone cele projektu ocenić należy do co zasady pozytywnie.

Fundacja ze szczególnym entuzjazmem przyjmuje propozycje Projektu związane z koniecznością prowadzeniem kampanii edukacyjno-informacyjnych, z tym zastrzeżeniem że poddaje pod rozagę Projektodawcy zintensyfikowanie tychże poprzez zwiększenie ich częstotliwości do 4 razy w roku tj. raz na kwartał roku kalendarzowego.

Green REV Institute wielokrotnie podkreślał znaczenie edukacji w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego, w tym w kontekście realizowanego przez nią Programu Roślinna Szkoła, na który składa się 10 postulatów, a mianowicie:

1. włączenie celów w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego do strategii rozwoju miast. Polityki miejskie muszą uwzględniać rolę żywności i projektować działania dla zdrowia, planety, praw człowieka i praw zwierząt.
2. promocja diety roślinnej, organizowanie spotkań w szkołach, lokalnych centrach aktywności, bibliotekach, domach kultury.

3. współpraca samorządów, wymiana dobrych praktyk pomiędzy lokalnymi władzami w zakresie inicjatyw i projektów dotyczących bezpiecznych, zrównoważonych i lokalnych systemów żywnościowych.
4. włączenie w zieloną transformację głosu lokalnych społeczności, rodziców, opiekunek/ów, osób uczących się, mieszkanek i mieszkańców, żeby tworzyć wspólnotę dla zdrowej, lokalnej i roślinnej żywności.
5. implementacja do samorządowych Programów Współpracy możliwości realizacji projektów przez organizacje społeczne na rzecz zdrowej, lokalnej, etycznej i bezpiecznej klimatycznie żywności.
6. rozwój rolnictwa wspieranego przez lokalną społeczność; pomoc merytoryczna, techniczna i finansowa ze strony samorządów. Współpraca lokalnych instytucji publicznych z lokalnymi rolniczkami i rolnikami.
7. wprowadzenie w szkołach praktycznej edukacji żywieniowej, tworzenie przyszkolnych ogrodów warzywno-edukacyjnych i roślinnych warsztatów kulinarnych, uczenie szacunku do żywności, środowiska i praw zwierząt.
8. wprowadzenie zielonych zamówień publicznych dla produktów spożywczych zamawianych w szkołach. Stawiamy na żywność wysokiej jakości, lokalną, sezonową, o dużej zawartości składników odżywczych, od certyfikowanych producentów.
9. współpraca z dietetyczkami/kami, edukacja kadry nauczycielskiej oraz personelu stołówek w zakresie tworzenia jadłospisów na podstawie aktualnych zaleceń zdrowego żywienia oraz przeciwdziałania marnowaniu żywności.
10. zagwarantowanie pełnego dostępu do zdrowych, roślinnych i pełnowartościowych posiłków w każdej szkole i każdego dnia (bez konieczności okazania zaświadczenia lekarskiego).

Niezależnie od powyższego, REV docenia zmiany prowadzące do poszerzenia katalogu podmiotów kwalifikowanych jako “sprzedawcy żywności” czy też odnoszące się do

konieczności obejmowania umową nieodpłatnego przekazywania organizacji pozarządowej żywności nieprzeznaczonej do sprzedaży, a wreszcie koncentrujące się wokół obowiązków sprawozdawczych sprzedawców żywności oraz sankcji za nieprzestrzeganie postanowień Ustawy.

Niemniej jednak zmiany te nie są wystarczające.

Zjawisko marnowania żywności w Polsce przybiera znaczne rozmiary. Jak wskazują badania:

“na etapach produkcji, przetwórstwa, dystrybucji i konsumpcji w Polsce rocznie marnuje się prawie 5 milionów (4 840 946) ton żywności. Najwięcej marnują jej konsumenci – aż 60%, czyli blisko 3 mln (2 917 775) ton wyrzucanej żywności pochodzi z gospodarstw domowych. Produkcja i przetwórstwo odpowiadają łącznie za 30% (1 503 110 ton) strat (...) produkcja podstawowa (rolnicza) odpowiada za ok. 15% marnowanej żywności w całym łańcuchu żywnościowym, również przetwórstwo jest odpowiedzialne za straty na zbliżonym poziomie ok. 15% (...) Handel odpowiada za straty na poziomie ok. 7% a gastronomia niewiele powyżej 1%. Najwięcej żywności marnują jednak konsumenci, aż 60% wyrzucanego jedzenia pochodzi z gospodarstw domowych”⁴.

Według Raportu Federacji Polskich Banków Żywności “Nie Marnuj Jedzenia 2023. Światowy Dzień Żywności”: *“w Polsce marnuje się łącznie 4,8 mln ton żywności na różnych etapach produkcji, dystrybucji i konsumpcji. Jednocześnie, ponad 1,5 mln Polaków żyje poniżej progu ubóstwa. Z tego wynika też, w dużej mierze niezbadany, problem niedożywienia i głodu”⁵.*

Marnowanie żywności prowadzi zatem do zintensyfikowania problemu ubóstwa żywnościowego, zarówno ilościowego jak i jakościowego.

4

<https://ios.edu.pl/aktualnosci/jaka-jest-skala-marnotrawstwa-zywnosci-w-polsce-wyniki-badan-projektu-pom/>; dostęp: 29 października 2024 r.

⁵ Raport Federacji Polskich Banków Żywności NIE MARNUJ JEDZENIA 2023, s. 2.

kontakt@greenrev.org | Giordana Bruna 34 / skrytka 5, 02-523 Warszawa, Polska

KRS 0000521182 | NIP 5213677634 | REGON 147376122

Na powyższe uwagę zwraca także sam Projektodawca, który wprost wskazuje, że: *“marnowanie żywności jest jednym z kluczowych problemów i wyzwań XXI wieku. W Polsce marnuje się rocznie blisko 5 mln ton żywności, z czego ok. 7% marnuje się w placówkach handlowych (sklepach). Należy podkreślić, że sklepy odpowiadają za kształtowanie postaw konsumenckich i wpływają na decyzje zakupowe konsumentów, poprzez np. stosowanie akcji promocyjnych typu „2+1”, kupowanie „na wyrost” i przeładowane koszyki, których zawartość często wyrzucana jest do śmieci w gospodarstwach domowych. Często żywność niesprzedana w sklepach a wciąż dobra jakościowo jest wyrzucana”*⁶.

REV wielokrotnie sygnalizowała, że rozwiązania funkcjonujące obecnie w ustawie o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności są nieefektywne, a tym samym nie stanowią odpowiedniego narzędzia do zaadresowania wskazanych powyżej problemów.

W Apelu Fundacji Green REV Institute w przedmiocie dostosowania ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności do planowanej unijnej legislacji Strategii Sustainable Food System z dnia 11 sierpnia 2022 r., Fundacja wprost wskazała, że:

“Choć samą ideę Ustawy należy uznać za słuszną, to rozwiązania w niej zawarte są wysoce nieskuteczne, zaś sankcje w niej zawarte – czysto symboliczne. Dla przykładu, niezawarcie umowy z organizacją pozarządową dotyczącej nieodpłatnego przekazywania żywności jest obarczone możliwością nałożenia kary pieniężnej do wysokości zaledwie 5.000,00 złotych; co więcej, kary nie nakłada się, gdy sprzedawca żywności wykaże, że nie było możliwe zawarcie umowy dotyczącej nieodpłatnego przekazywania żywności z właściwą organizacją pozarządową na terenie powiatu, w którym prowadzi on działalność w zakresie sprzedaży żywności. Brak jest kar za nieprzeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych. Niewniesienie opłaty za marnowanie żywności sankcjonuje się zaledwie kwotą od 500,00 złotych do 10.000,00 złotych. Kary te są

⁶ <https://legislacja.gov.pl/docs//2/12390107/13085095/13085096/dokument685577.pdf>, s. 1; dostęp: 29 października 2024 r.

nakładane w trybie administracyjnych kar pieniężnych – normy prawa karnego i skutki związane z jego naruszeniem nie znajdują tutaj zastosowania, brak jest zatem funkcji ochronnej i odstraszającej.

Sama wysokość opłaty też jest wysoce dyskusyjna. Wskazuje się, że zgodnie z danymi Eurostatu w Polsce marnuje się ok. 9 mln ton żywności rocznie⁷. Zakładając, że uda się ustalić i wyegzekwować opłaty za całą zmarnowaną żywność, to łączna opłata na całą Polskę wyniosłaby 900 milionów złotych – zaś dzieląc tę kwotę przez wszystkie sklepy w Polsce (98 tysięcy), mielibyśmy do czynienia z kwotą rzędu 9183,00 złotych. Co warto podkreślić, obowiązek wnoszenia opłaty dotyczy tylko sklepów wielkopowierzchniowych (powyżej 250 m²), w związku z czym w rzeczywistości wysokość opłat będzie znacznie niższa.

Problem ten dostrzegła też Najwyższa Izba Kontroli⁸. Jej zdaniem przepisy mające zapobiegać marnowaniu żywności, powinny objąć znacznie więcej beneficjentów, niż tylko ściśle określone w ustawie organizacje charytatywne. Kontrola wysokości opłat, jak również ich uiszczanie są zdecydowanie niewystarczające. Powinny też one dotyczyć znacznie szerszego kręgu sprzedawców żywności – dziś są to wyłącznie duże sklepy. Zupełnie pomija się przy tym w Ustawie samorzady, na których ciąży publicznoprawne obowiązki związane z pomocą społeczną. Brak jest możliwości przekazywania żywności na ich rzecz, podczas gdy z całą pewnością można stwierdzić, że takie rozwiązanie byłoby wyjątkowo użyteczne i słuszne⁹.

⁷ To maksymalna wysokość wynikająca z badań: we wszystkich pozostałych wskazuje się na wartości niższe. Opłata wskazana w tym akapicie z pewnością nie okaże się zatem wyższa, lecz z dużym prawdopodobieństwem - niższa.

⁸ Informacja o wynikach kontroli (LPO.430.005.2021) – Przeciwdziałanie marnowaniu żywności, Najwyższa Izba Kontroli: https://www.nik.gov.pl/plik/id.25262_vp.28013.pdf; dostęp: 29 października 2024 r.

⁹ Apel Fundacji Green REV Institute w przedmiocie dostosowania ustawy o przeciwdziałaniu marnowania żywności do wymogów unijnej Strategii Sustainable Food System z dnia 11 sierpnia 2022 r.; <https://futurefood4climate.eu/wp-content/uploads/2022/08/APEL-ustawa-o-przeciwdzialaniu-marnowania-zywnosci-1.pdf>; dostęp: 29 października 2024 r.

Powyższe wskazuje jednoznacznie, że rozwiązania ustawowe wymagają poprawy. W Polsce dalej nie istnieje kompleksowy i efektywny system monitorowania oraz zapobiegania marnowaniu żywności na wszystkich etapach łańcucha żywnościowego. Brak również świadomości społecznej o konieczności przeciwdziałania marnowaniu żywności oraz jego negatywnych skutków społecznych, środowiskowych i gospodarczych.

Ocena funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności przedstawiona we sierpniu 2021 r. przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska ("**GIOŚ**") również wskazała na niedostatki obecnej regulacji¹⁰.

GIOŚ wskazał przede wszystkim na nieprecyzyjność Ustawy oraz konieczność wprowadzenia do niej nowych rozwiązań, podkreślając w szczególności:

- fakt, że definicja "marnowania żywności" jest niejednoznaczna prowadząc do uznania, że żywność przeterminowana nie jest żywnością marnowaną;
- okoliczność, że definicja "sprzedawca żywności" jest niejednoznaczna, a tym samym wywołuje trudności z praktycznym zastosowaniem;
- brak mechanizmów pozwalających dyscyplinować sprzedawców żywności, którzy nie realizują kampanii edukacyjno-informacyjnych czy też nieterminowego zawarcia umowy;
- konieczność dodania do ustawy postanowienia, na podstawie którego sprzedawca żywności będzie zobowiązany do objęcia przepisami umowy dotyczącej nieodpłatnego przekazywana żywności wszystkich prowadzonych przezeń placówek¹¹.

¹⁰ Druk nr 1505. Przedstawiona przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska "Ocena funkcjonowania ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności"; <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/41DC6DE6011D2801C125872E004668D9/%24File/1505.pdf>; dostęp: 29 października 2024 r.

¹¹ Tamże, s. 24.

Wśród zmian postulowanych w toku debaty publicznej warto wskazać na te wypracowane przez Program Racjonalizacji i Ograniczenia Marnotrawstwa Żywności (“**PROM**”), który formułuje cztery grupy rekomendacji tj.: “

1. *zmiany legislacyjno-podatkowe (dostosowanie przepisów tak, by wspierać działania na rzecz ograniczania zjawiska marnotrawstwa żywności i zachęcać do ich podejmowania, wyznaczanie obowiązujących norm w tym zakresie).*
2. *działania związane z rejestracją i sprawozdawczością (pozwalające na prawidłową ocenę sytuacji i skali zjawiska poprzez umożliwienie i zobowiązanie podmiotów zaangażowanych w łańcuchu żywnościowym do bieżącej rejestracji i przekazywania informacji w zakresie ilości i przyczyny marnotrawienia żywności).*
3. *działania ukierunkowane na ograniczanie marnowania żywności oraz zagospodarowywanie strat, m.in. wspieranie redystrybucji żywności, zachęcanie do stosowania systemów zarządzania przyjaznych środowisku, uruchamianie środków finansowych wspierających ww. inicjatywy.*
4. *działania informacyjno-edukacyjne w zakresie m.in. stosowania rozwiązań sprzyjających zwiększaniu świadomości społecznej w odniesieniu do skali zjawiska marnowania żywności”¹².*

Natomiast w Strategii Racjonalizacji Strat i Ograniczania Marnotrawstwa Żywności PROM wypracował postulowane zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności, w tym w szczególności:

- a) *rozszerzenie obowiązków wynikających z ustawy na inne podmioty niż tylko sprzedawców żywności – w pierwszej kolejności na podmioty przetwórstwa spożywczego (z wyłączeniem mikro i małych przedsiębiorców);*

¹²

<https://projektprom.pl/index.php/aktualnosci/94-strategia-racjonalizacji-strat-i-ograniczania-marnotrawstwa-zywnosci>, dostęp: 29 października 2024 r.

- b) umożliwienie przekazywania w ramach darowizny do organizacji społecznych żywności w pełni bezpiecznej i wartościowej jakościowo, ale niewłaściwie oznakowanej;
- c) zapewnienie priorytetyzacji przekazywania żywności w ramach darowizny organizacjom społecznym (czyli do przeznaczenia jej do spożycia przez ludzi) przed wykorzystaniem jej na cele, m.in. skarmiania zwierząt czy produkcji energii;
- d) uwzględnienie mechanizmów prawnych promujących działania zwiększające powszechność zawierania umów o redystrybucję żywności z organizacjami społecznymi: doprecyzowanie podmiotowe obowiązku, podniesienie wysokości kar pieniężnych za brak zawarcia umowy, opracowanie metodologii zliczania masy marnowanej żywności”¹³.

Fundacja w pełni popiera wskazane postulaty.

Niezależnie od opowiedzenia się za propozycjami formułowanymi przez inne organizacje, Green REV Institute wskazuje na konieczność implementowania do ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności następujących rozwiązań, które przysłużyłyby się stworzeniu zrównoważonego systemu żywnościowego, w tym w szczególności:

1. poszerzenie katalogu podmiotów zobowiązanych do realizowania postanowień Ustawy o producentów żywności¹⁴;
2. poszerzenie katalogu podmiotów, którym można przekazywać żywność – ze szczególnym uwzględnieniem jednostek samorządu terytorialnego, na których ciążyą publicznoprawne obowiązki związane z pomocą społeczną;

¹³ STRATEGIA racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności – dokument projektowy – Projekt pt. „Opracowanie systemu monitorowania marnowanej żywności i efektywnego programu racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności”, akronim PROM, finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” – GOSPOSTRATEG, na podstawie umowy nr GOSPOSTRATEG 1/385753/1/NCBR/2018; <https://bankizywnosci.pl/wp-content/uploads/2022/04/STRATEGIA-PROM.pdf>, s. 119; dostęp: 29 października 2024 r.

¹⁴ W tym kontekście podkreślić należy problem związany z koniecznością wprowadzenia ustawowego obowiązku monitorowania marnowania żywności w jednostkach podległych samorządom.

3. znaczące podniesienie kar za niespełnienie obowiązków wynikających z Ustawy;
4. ustanowienie kar za niespełnienie obowiązków edukacyjno-informacyjnych wynikających z Ustawy;
5. zakaz podejmowania działań mających na celu czynienia niesprzedanych towarów niezdatnymi do spożycia;
6. wprowadzenie do szkół tematyki dotyczącej przeciwdziałania marnowaniu żywności i zrównoważonego systemu żywności;
7. umożliwienie przekazywania żywności po terminie minimalnej trwałości, źle oznakowanej (z wyjątkiem błędnego oznakowania alergenów) lub z uszkodzonym opakowaniem, pod warunkiem, że nie jest zepsuta;
8. umożliwienie przekazywania w dobrej wierze żywności na cele charytatywne, która jest dobrej jakości i odpowiednio oznakowana;
9. umożliwienie przekazywania do właściwych podmiotów żywności, która osiągnęła termin minimalnej trwałości („najlepiej spożyć przed...”) jako niezagrażającej zdrowiu (będzie to miało również walor edukacyjny);
10. wprowadzenie rozwiązań prawnych, które pozwolą na tworzenie strategii cyrkularnych/cyrkulacyjnych – które dadzą rozwiązania możliwe do wykorzystania przy przeciwdziałaniu marnowaniu żywności lub zagospodarowania żywności już zmarnowanej (kompost miejski, bioodpady)
11. promowanie kompostowni i biogazowni jako elementu systemu, który pozwoli na niemarnowanie żywności nie tylko w drodze jej spożywania, ale również poprzez wtórne wykorzystanie żywności, która do spożycia już się nie nadaje.

Jednocześnie Green REV Institute zwraca uwagę na konieczność podjęcia działań legislacyjnych skoncentrowanych wokół edukacji żywnościowej społeczeństwa, w tym w szczególności poprzez nowelizację podstawy programowej w szkołach oraz akcje edukacyjne finansowane ze środków publicznych skierowane do konsumentów.

Zważywszy na powyższe, apelujemy o przyjęcie w ramach dalszych prac nad Projektem perspektywy uwzględniającej zagadnienia zaadresowane przez Green REV Institute w ramach niniejszego Stanowiska.